

ਭਾਰਤ: ਵਿਸ਼ਵ ਸਤਨਪਾਨ ਹਫ਼ਤਾ (1-7 ਅਗਸਤ 2013)

ਸਤਨਪਾਨ -
ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ
ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ:
ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ

ਸਤਨਪਾਨ- ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ : ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ

ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਹਫ਼ਤੇ, 2013 ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਮਿਲਦੀ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਸਬੰਧੀ ਸੰਭਾਲ ਅਧੀਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਢਾਂਚੇ ਅੰਦਰ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਭੂਮਿਕਾ

ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਾਧੇ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜੀਵਿਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉਸ ਦੇ ਉਪਯੁਕਤ ਵਾਧੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਵ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ, ਸ਼ਿਸੂਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਿਆਂ (ਅਭਿਆਸ) ਆਈ.ਵਾਈ.ਸੀ.ਐੱਫ ਨੂੰਸਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣਾ, ਪਹਿਲੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਸਿਰਫ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਦੇਣਾ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੂਰਕ ਆਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਉਪਯੁਕਤ IYCF ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇ ਹਨ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਦਾ।

ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਸਾਨੂੰ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਣੇਪਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ, ਸਟਾਫ ਨਰਸਾਂ, ਐਲ.ਐਚ.ਵੀ. ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਐਮ. ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲੇਵਲ ਉੱਤੇ ਆਸਾ ਵਰਕਰ ਤੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪੇਂਡੂਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦਿਵਸ (VHND) ਜਣੇਪੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ੈਸਨ (ANC) ਅਤੇ ਜਣੇਪੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸ਼ੈਸਨ ਦੌਰਾਨ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਚੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆਂ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਸੰਬੰਧੀ ਬਜਾਰੂਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨ੍ਹਾ ਰੋਕ ਟੋਕ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਰਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ, ਸਟਾਫ ਨਰਸਾਂ, ਐਲ.ਐਚ.ਵੀ., ਏ.ਐਨ.ਐਮ., ਆਸਾ ਵਰਕਰ, ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰ, ਮਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਗਰੁੱਪ, ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ, ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸਤਨਪਾਨ ਹਫ਼ਤਾ 2013 ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼

- 1) ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨੇੜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਉਚਿਤ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।
- 2) ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਬਹੁ ਪੱਧਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਗਰਿਤ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।
- 3) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲਲਿਤਪੁਰ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਤਮ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- 4) ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਉੱਤਮ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ।
- 5) ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਹਫ਼ਤੇ 2013 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ

ਪਿਛੋਕੜ

ਸਾਲ 1981 ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਨਿਊਨਤਮ ਪੈਮਾਨੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੋਡ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ। ਇਸ ਕੋਡ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਹ ਸੋਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਜੋ ਵਸਤੂਆਂ ਬਜਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਿਸੂਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਿਵੇਂ Infant Milk substitutes feeding bottles and Infants foods (Regulation of Production, supply and distribution) Act 1992 and Amendment Act 2003 ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਸੂਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ, ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਅਤੇ ਸਿਸੂਆਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਬਜਾਰੂਵਸਤਾਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਬਜਾਰੂਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਐਕਟ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਜਾਰੂ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 'ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਲਾਭ ਐਕਟ 1961' ਰਸਮੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ 12 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਪਾਉਂਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਮਾਤਰੀਤਵ ਸਹਿਯੋਗ ਯੋਜਨਾ (IGMSY) ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਕਦ ਗਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਜਰਿਤ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੇੜੇ ਰਹਿ ਸਕਣ।

ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ WHO ਅਤੇ UNICEF ਨੇ ਸਿਸੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਸਬੰਧੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਸੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਸਬੰਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਣਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਵਾਧਾ, ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਲ 2013 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ "Infant and Young Child Feeding (IYCF) Practice: Operational guidelines" ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਦਦ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਉਪਲਬਧ ਹੈ? How close is the support in India?

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ IYCF ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਵਜਾਤ ਦੇ ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੀ ਘੱਟਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੇ 2 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਧੀ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਉਹ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਿਆ ਜੋ ਬ੍ਰੈਸਟਫੀਡਿੰਗ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ।

(WBTi, India Report 2012, NIPCCD, BPNI 2012)

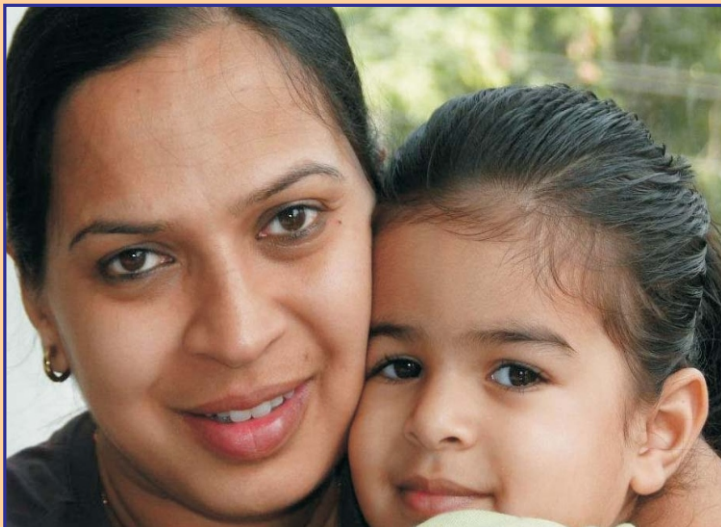
ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ IYCF ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ IMS ACT ਦੇ ਗਲਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦੀ ਖਰਾਬ ਦਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਬਜ਼ਾਰੀ ਮੰਡੀ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਸਾਡਾ ਸਿਸਟਮ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਜਗਾ ਉੱਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਲਾਭ ਅਤੇ ਕਰੈਚਾ ਦੀ ਸੂਹਲਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਹਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਯੁਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਸਿਸੂਆਂ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਚੱਜੀ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੰਬੰਧੀ ਮਦਦ ਆਦਿ ਘੱਟਦੀ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ।

ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਦਦ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਅਪਨਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਬੱਚੇ ਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ, ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮਦਦ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਲੋਂ,

ਕੰਮ ਦੀ ਜਗਾ ਤੇ, ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੇ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਦਦ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਦਦ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਥੀਮ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪੀਅਰ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨਾ MY BREAST FEEDING STORY:

ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਆਹਾਨਾ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕੜਾਅ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਡਿਲਵਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਦੇ ਅਕੜਾਅ ਕਾਰਨ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਮੰਨ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਚੁੰਘਾ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 3 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਦੋਸਤ ਨੇ ਵਧਾਈ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਕੋਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਕੜਾਅ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸਤਾ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟਕੋਰ ਕਰਕੇ ਸਰਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਕੜਾਅ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁੰਘਣ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਰੱਖਾਂ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ BPNI ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕੀ। ਮੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੋਸਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ਕਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਡਾ. ਸ਼ੋਭਾ ਸੂਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ, BPNI

ਲਲਿਤਪੁਰ ਦੀ ਸਫਲ ਦਾਸਤਾ

THE SUCCESS STORY OF LALITPUR

ਜਲੰਧਰ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (UP) ਦੇ BRD ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਗੋਰਖਪੁਰ ਵਿੱਚ ਬੇਬੀ ਫਰੈਂਡਲੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਇਨਿਸ਼ੀਏਟਿਵ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (BFCHI) ਦੀ ਲਲਿਤਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਵੰਬਰ 2006 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ 2012 ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ,

ਜਿਸ ਵਿੱਚ 6 ਬਲਾਕ Birdha, Jakhura, Talbehath, Madawara, Mehrauni ਅਤੇ Baar ਵਿੱਚ 951 ICDS ਪਿੰਡ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕਦਮ ਦਰ ਕਦਮ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅਧਾਰਿਤ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਟੈਸਟ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ICDS ਅਤੇ NRHM ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਸਿਸ਼ੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਇੰਝ ਹੋਇਆ ਕਿ 0-2 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰ, ਸਿਸ਼ੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੇਣ ਦੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ (IYCF), ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਟੀਕਾਕਰਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਆਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਆਧਾਰਿਤ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਰੁੱਪ (MSG ਮਦਰ ਸਪੋਰਟ ਗਰੁੱਪ) ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰ (AWW) ਆਸ਼ਾ ਅਤੇ ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਦਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਰੁੱਪ (ਮਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਗਰੁੱਪ) ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਗਰੁੱਪ ਇੱਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਘਰੇਲੂਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਅਤੇ ਪੂਰਕ ਆਹਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਮਿਡਲ ਲੈਵਲ ਦੇ ਟ੍ਰੇਨਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਦੇ ਬਣਨ ਅਤੇ ਵਹਾਅ ਸੰਬੰਧੀ, ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਗਾੜੇ ਪੀਲੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪੂਰੇ 951 ICDS ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ 951 ਮਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਹਰੇਕ ਮਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ 3 ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੂਰੇ ਲਲਿਤਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 2853 ਮਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਂਬਰ ਉਪਲਬਧ ਸਨ।

ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਲਲਿਤਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਘੰਟੇ ਦੌਰਾਨ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ 10.6% (2006) ਤੋਂ 62% (2011) ਤੱਕ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

ਪਹਿਲੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਦਰ 6.6% (2006) ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 60% (2011) ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਬੱਚੇ ਦੀ 6 ਤੋਂ 8 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ 53.8% (2006) ਤੋਂ 95% (2011) ਤੱਕ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਧੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਔਸਤ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ।

ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਸਲ ਬਦਲਾਅ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਸ਼ੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦੇਣ ਦੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੀ ਪੀਅਰ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

Mr. B.L.Gupta, Incharge DPO, Lalitpur

ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਮਦਦ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਕਿਉਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਇਸਨੂੰ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ? ਜੇਕਰ ਗੁੜਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਕੇਵਲ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਪੂਰਕ ਆਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣਾ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਰਹੇਗਾ।”

Dr. Shyam, Medical officer Incharge CHC Birdha, Lalitpur

“ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਓ.ਪੀ.ਡੀ. ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਲਾਭ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹਨ।”

Kamal Kumari Bundella, ANM, Birdha PHC, Lalitpur

“ਇਹਨਾਂ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਬਿੱਲਕੁਲ ਵੀ ਬੀਮਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਸਤ ਅਤੇ ਨਿਸੋਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਮਾਵਾਂ ਨੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

Mehervan Singh Yadav, Primary School Teacher, Ddora Village, Lalitpur

ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਏ.ਐੱਨ.ਐੱਮ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸੁਝਾਵਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਨ 'ਬ' ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਧਾਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।”

Anjana Chaube, Asha, Birdha Block,

ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਦੋਸਤ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਛਾਤੀ ਦੇ ਅਕੜਾਅ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦਸ ਦਿਨ ਤੱਕ ਮਾਲਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਦਸ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਬਹੁਤ ਨਰਮ ਪੈ ਗਈ ਸੀ। ਬੱਚਾ ਹੁਣ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਦਾ ਹੈ।

<https://www.youtube.com/watch?v=2eCl0ji0eCo>

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 12 ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਿਸੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦੇਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ICDS ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਿਤ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾਜ਼ੁਕ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਗਰਭਵਤੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਅਤੇ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਸਬੰਧੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਂ ਬਾਪ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

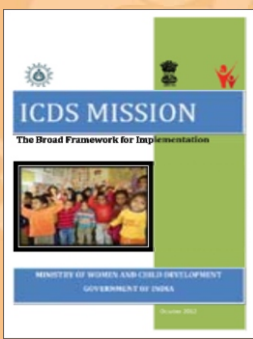
http://planningcommission.gov.in/plans/planrel/12thplan/pdf/vol_3.pdf

ਸ਼ਿਸੂਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ, ਚੁੰਘਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸੂਖੁਰਾਕ ਐਕਟ 1992 (Infant Milk substitutes, Feeding Bottles and Infants foods Act 1992) ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਲਈ ਉਪਲਬੱਧ ਬਜ਼ਾਰ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਪੈ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਅਨੁਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਸਕਣ ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ (Minister of HRD, Govt of India) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ।:

‘ਖੁਰਾਕ ਦੇਣ ਦੇ ਅਨੁਚਿਤ ਤਰੀਕੇ, ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਪੋਸ਼ਨ, ਬਿਮਾਰੀ, ਮੌਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਸੂਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਸਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਅਤੇ ਚੁੰਘਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ ਸਿਹਤ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਸੂਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਘੱਟਦੀ ਦਰ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ, ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਇਹ ਘੱਟਦੀ ਦਰ ਇਸ ਖਤਰਨਾਕ ਅਨੁਪਾਤ ਤੱਕ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਰੋੜਾਂ ਬੱਚੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ, ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਖਤਰੇ ਤੇ ਹਨ।’

<http://www.bpni.org/documents/IMS-act.pdf>

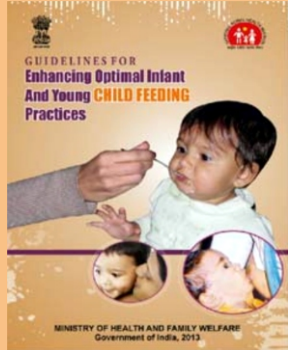
Women and child development, Govt of India (2012) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਔਰਤ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ICDS ਮਿਸ਼ਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਆਪਸੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਾਰ ਵਾਰ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਆਈ.ਈ.ਸੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਰਤ ਕੇ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਸ਼ਿਸੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦੇਣ ਦੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ (IYCF) ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਆਈ.ਈ.ਸੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੋਸ਼ਣ ਸਬੰਧੀ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਮੁੱਢਲੇ ਕਾਮੇਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਸੁਧਰੀ ਹੋਈ ਤੇ ਬਹੁਮੁੱਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ (IYCF) ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਿਪੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ /ਸਵੈ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇ ਕਿ ਬ੍ਰੈਸਟਫੀਡਿੰਗ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੈਟਵਰਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (Breastfeeding Promotion Network of India) BPNI ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

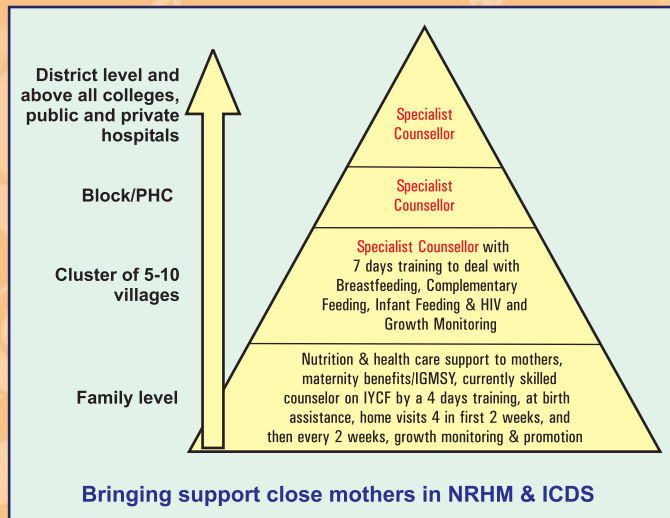
<http://bpni.org/WBW/2013/Broad-Framework-of-Implementation-ICDS-Mission.pdf>

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂਸਿਹਤ ਮਿਸ਼ਨ (NRHM) ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ **Enhancing optimal IYCF Practies (2013)** " ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਲਾਹਕਾਰੀ, ਗਰੁੱਪ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਅਤੇ ਘਰ ਘਰ ਜਾਣਾ ਮੁੱਖ ਤਰੀਕੇ ਹਨ, ਜਿਸ

ਨਾਲ ਸ਼ਿਸੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦੇਣ ਦੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ **Infant and Young Child Feeding Counseling** ਇੱਕ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਪੁੰਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣਾਏਗਾ। ਇਹ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ 4 in 1" ਹੈ। (Integrated Course in Breastfeeding, complementary feeding, HIV Infant feeding and growth monitoring)

<http://www.nrhm.gov.in/images/pdf/programmes/child-health/guidelines/Enhancing-optimal-IYCF-practices.pdf>

ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਵਿਚਾਰ Actions Ideas

ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਮੁਸੀਬਤ ਦੋਵੇਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ, ਕੰਮ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਦਦ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਗਰਭਵਤੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਸਮ ਖਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਲੋੜਵੰਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

1. “ਸਹਿਯੋਗ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ” ਦਾ ਇੱਕ ਆਵੇਦਨ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ 100 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਮਾਇੰਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਣ।
2. ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲੂਸ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨੁਕਤ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ਜਾਣ।
3. 10 ਤੋਂ 20 ਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਾਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਨੇੜੇ ਹੈ’ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ।
4. ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ/ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ/ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ/ ਵਾਰਡ/ ਓ.ਪੀ.ਡੀ./ ਸਰੋਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲਲਿਤਪੁਰ ਵੀਡੀਓ ਦਿਖਾਓ।
5. ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਉੱਤੇ ਡਰਾਇੰਗ/ ਪੇਟਿੰਗ/ ਵਿਵਾਦ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾਵਾਂ ਕਰਵਾਉ।

Report your activity during the WBW 2013 to BPNI to become eligible for the World Breastfeeding Week Award and for wider dissemination of your work. You may upload it at <http://www.facebook.com/Babies-Need-Mom-Not-Man-Made/301758009914509/> or sent it to bpni@bpni.org or post it to BPNI

ਵੱਡਮੁਲਾ ਯੋਗਦਾਨ/ ਧੰਨਵਾਦੀ ਪਾਤਰ Acknowledgements

ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵੱਡ-ਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ Breastfeeding Promotion Network of India (BPNI), International Baby Food Action Network (IBFAN) Asia, Swedish International Development cooperation Agency (SiDA), Norwegian Agency for development Co-operation (Norad) and World Bank and " Strengthening Infant and Young Child Feeding (IYCF) Project Capacity in South Asia Region." ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ WaBa ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ Dr. AC Sharma, Dr. CR Banapurmath, Dr. Kaiser Ahemad, Dr. K Kesavulu, Dr. KP Kushwaha and Dr Paramjeet Kaur ਇਸ ਐਕਸ਼ਨ ਫੋਲਡਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਬੀ.ਪੀ.ਐਨ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ Information Bulletin ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਰਿਟਾਇਰਡ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

Breastfeeding Promotion Network of India (BPNI)

Asia Regional Coordinating Office for IBFAN
South Asia Regional Focal Point for WABA

Address: BP-33, Pitampura, Delhi 110 034. Tel: +91-11-27343608, 42683059.
Tel/Fax: +91-11-27343606. Email: bpni@bpni.org. Website: www.bpni.org

ਬੀ.ਪੀ.ਐਨ.ਆਈ. ਕੀ ਹੈ ? What is BPNI

ਬੀ.ਪੀ.ਐਨ.ਆਈ. ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ, ਆਜ਼ਾਦ, ਬਿਨਾ ਮੁਨਾਫੇ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਸੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਪੂਰਕ ਖੁਰਾਕ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੀ.ਪੀ.ਐਨ.ਆਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਖੋਜ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁਹਿੰਮ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਈ.ਐੱਮ.ਐੱਸ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੀ.ਪੀ.ਐਨ.ਆਈ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਲਈ World Alliance for Breastfeeding action (WaBa) ਅਤੇ International Baby Food Action Network (IBFAN) Asia ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ।

ਫੰਡਾਂ ਸਬੰਧੀ BPNI ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ BPNI Policy on funds

ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਵਜੋਂ BPNI ਉਹਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ, ਚੁੰਘਣੀਆਂ, ਸੰਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸੂਭੋਜਨ (Cereal Foods) ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਆਈ.ਐੱਮ.ਐੱਸ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਬਦਲ ਕੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੋਡ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਸੰਗਠਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ BPNI ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਤਭੇਦ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Punjabi Version of this Information Bulletin has been

Compiled by : Dr. Gurbachan Singh, Dr. Paramjeet Kaur (Head of Dept.)

Edited by : Dr. Sumeet Singh

Designed by : Specimen Printers